

TISZA

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 kor.
Negyedévre ..... 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre ..... 24 kor.
Negyedévre ..... 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hétfő és
ünnepek utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 145. szám.

Nagy-Várad.

Csütörtök, 1913. június 26.

A nők a hivatalban.*

Engedje meg Szerkesztő ur, hogy b. lapjában a mai nőkérdéshez szerény tehetségem szerint én is hozzászóljak.

Nemcsak a lapokból ismerem e tárgyat, de sajnos, volt és van alkalmam a nőhivatalnokok között gyakran megfordulni és így saját tapasztalataimat szeretném e kérdésben papírra vetni.

Én mint komoly anya, feleség, sokat foglalkoztam e témával s tisztán akartam látni azt, hogy a nőknek a hivatalokba való ilyen tömeges tördüléséből mi haszon van? Mit érnek el avval, hogy ugyszólván kiragadva a férfiak kezéből a kenyérkeresetet, ők akarnak a teremtés urai lenni?

Beláthatatlauul sok rossz következménye lesz ennek.

Tessék elgondolni a rengeteg családapát, ki lesznek szorítva s azt a sok szegény családot, melyek ezért a nyomorral küzdenek! Azt a sok, napirenden lévő családi egyenetlenséget, válást, tragédiát, mit sok családban a nők e kierőszakolt helyzettel megteremtnek!

Mert nemcsak a nyomor, hanem a féltékenység e rettenetes férge a a sziveknek, ez fog még csak ezután hatalmaskodni. S jogosan is! El sem tudok képzelni nőt — ha szereti a férjét — ki nyugodt tudna lenni arra a gondolatra, hogy most az ő férje Isten tudja, hogy hány

* Ezt az örvendetes cikket, melynek valóságát az élet sokszor igazolja, egy előkelő urinő kezéből vettük. Bár egy cikkel nem lehet megoldani az ilyen nehéz kérdést, de készségesen adunk teret, hogy a figyelmet reá irányítsuk. Kár, hogy a feminista kongresszus ilyenekkel nem foglalkozott.

Szerk.

szépséges és talán kacér leánnyal kénytelen együtt dolgozni egész napon át, hónapokon, éveken keresztül. Hátha még látja is az a szegény feleség azt a toalettet, mit a mai kor hölgyei a hivatalos helyiségben is a férfiak között viselnek. A legenyhébben szólva, csupaszs karokkal, kebellet és a legújabb divat szerint csupaszs vállal is (Pardon! Póktól szövött csipke fedő) dolgoznak ott, hol a komoly munkához komoly toalet, sokhelyen egyenruha kellene!

Ha a nő komoly, férfimunkát vállal, miért nem tudna hát hivatásának megfelelően komoly toaletet viselni, lehet azért például nyári időben szellős, mert hiszen ha hajdanában feddhetlen életű hölgyeink rendelkeztek lenge ruhákkal, mennyivel inkább kaphatók és készíthetők azok ma! De sajnos! a mai nőket nem annyira a kenyérkereset — tisztelet a komoly kivételeknek — mint inkább a nyilvános élni vágyás viszi arra, hogy hivatalt vállaljanak, hol jobban lehet udvarlókat — barátokat és főleg kollégákat szerezni és úgy vélik, hogy jobban beleakadnak az urak a póktól szőtt igazi átlátszó hálóba, mit nemcsak a keblükön viselnek, hanem a legédesebb mosolygásukkal, a legvakmerőbb magaviseletükkel különösen a tapasztalatlan férfiak elé tartanak.

A kollégákat különösen szeretik, mert hiszen ezekkel szemben nagyon sokat engedhetnek meg maguknak úgy a hivatalban, mint azon kívül.

Az ilyen kolléganők okozzák azt, mit az elmúlt napokban is egy helyi lapban olvastam, hogy a fe-

leségnek, ha visszaakarja hódítani az urát, erkölestelen fegyverekhez kell folyamodnia, mert az ilyen kolléga urak nem mindig nőtlen emberek.

Itt tehát komoly férfiak és nők, különösen hivatali főnökök, igazgatók stb. volnának hivatva munkába lépni, hogy megmentsenek sok ezer családot a nyomortól, a tragédiáktól, sok ezer gyermeket az árvaságtól.

Szigorubban kellene felügyelni úgy a toalettekre, mint az erkölcsre s különösen a hivatali beosztásra, hogy ha már az a sok fiatal leány, az a sok korosabb hölgy, tényleg kénytelen fakanál és tű helyett tolat forgatni a kezében, forgathassák külön és nem férfiak állandó társaságában, hol bizony a leányok valami épületes dolgot nem tanulnak s én úgy hiszem, hogy az állandó együttlét kényes helyzetet terem.

A férfiek és fiatal apák pedig vegyék lelkükre a családjuk sorsát jobban s szálljon el szívékhöz az az elrebbenő sóhaj, mi a gyermekeiket védő, a férjét szerető és féltő nő lelkéből fakad.

(Egy asszony.)

Az aradi választási küzdelem.

A munkapárt tegnap esti bankettjén ezernél több választó volt jelen. Báró Vojnich István, a munkapárt alelnöke beszédében azt hangoztatta, hogy Tisza István a gazdasági züllesztől akarja kivezetni az országot. Gróf Károlyi Mihály, aki az ellenzéki jelölt érdekében nagy agitációt fejtett ki, szerdán elutazott Aradról. Szerdahelyi állatorvos, Grén főkapitány felszólítására tegnap este elutazott Aradról.

SZEPESSEGI és RUMBURGI VÁSZNAK
Asztalneműek, Schroll-féle schiffonok
URI, NŐI és GYERMEK FEHÉRNEMŰEK
Teljes menyasszonyi kelengyék
SZÖNYEG, FÜGGÖNY, LINOLEUM

**PAPLAN és MATRÁCOK LEGOLCSÓBBAN
BESZEREZHETŐK**

CZILLÉR IMRE

NAGYÁRUHÁZABAN SZENT LÁSZLO-TÉR 2. SZAM.

Javul a balkáni helyzet.

Szerbia enged.

Belgrád, június 25.

A Politka jelentése szerint a szerb kormány a tegnapi este tartott tanácskozáson elhatározta, hogy *megfogadja az orosz kormány tanácsát és minden föltétel nélkül részt vesz a pétervári konferencián.* Pasics és Venizelosz vasárnap utaznak Pétervárra. *A közvetlen háborus veszedelem elmúlt, de azért még nagyon sok komoly nehézséget kell elhárítani.*

A tárgyalás rendje.

Szófia, június 25.

Pasicsnak a szerb kabinet élén való megmaradását annak jeléül veszik, hogy *Szerbia politikája határozottan békés irányba terelődött.* A bolgár kormány azonban tovább is megmarad azon az álláspontján, hogy nemesak Oroszországtól, hanem Szerbiától is biztosítékot kell kapnia arra vonatkozóan, hogy a pétervári konferencia szigorúan a szerződés keretében fog lefolyni. Ha ez megtörténik, akkor Bulgária abból a tényből kiindulva, hogy Szerbia is hajlandó a szerződést teljesíteni, azonnal el fogja rendelni a vitás zóna kiürítését. Ezután megkezdődhetik a pétervári konferencia is. A meghódított területek fölosztása dolgában Bulgáriának az az álláspontja, hogy minden állammal, amellyel megosztani valója van, külön-külön tárgyal. Hogy például Bulgária Görögország a köztük fönnálló vitás kérdésekben hogyan fognak megegyezni, ahhoz a többi balkáni államnak semmi köze sem lehet. A sorrendet tekintve *Bulgária először Szerbiával akar tárgyalni* s ha ez a tárgyalás befejeződött, akkor fog megkezdődni a tárgyalás Görögországgal is, de a tárgyalást mindenesetre mindegyik állammal külön-külön fogják folytatni.

A válság titka.

Bécs, jun. 25.

Bécsből közlik a válság következő éredkes kulisszatitkát:

A mikor a bolgár kormány megkapta a cár energikus hangú táviratát, utasította a pétervári polgár követet, hogy *Sasonow külügyminiszterrel közölje Bulgária következő álláspontját:*

A mikor a bolgár csapatok a csatalsai vonalnál állottak, készen arra, hogy előrenyomuljanak Konstantinápoly felé, Oroszország azzal tartotta vissza Bulgáriát, hogy *határozott ígéreteket tett neki Macedóniára nézve és arra, hogy Bulgáriának a területek felosztásánál elfoglalt álláspontját támogatni fogja.* Ha Oroszország nem teljesíti ezt az ígéretét, akkor Bulgária is feloldottnak érzi magát régebbi ígérete alól és miután a béke még úgy sincs formálisan megkötve Törökországgal, *utasítást fog adni csapatainak, hogy lépjenek át a csa-*

talsai vonalat és nyomuljanak Konstantinápoly ellen. A bolgár kormány meg van győződve arról, hogy tekintve a török sereg züllött állapotát, három napon belül benyomulhat Konstantinápolyba.

Bulgáriának ez a határozott fellépése készítette az orosz kormányt arra, hogy minden erejével Belgrádban lépjen fel és miután látta, hogy Bulgáriát nem lehet eltéríteni álláspontjától, Szerbia leintésével biztosítja a Balkán békéjét.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A főrendiház ülése.

Budapest, június 25.

A főrendiház ma délelőtt tizenegy órakor ülést tartott, hogy a képviselőházban legutóbb megszavazott törvényjavaslatokat és miniszteri jelentéseket elintézzék. A napirendre nem kevesebb, mint harminchat tárgy volt kitzúve. A főrendek közül azonban alig harmincan jelentek meg az ülésen, amelyen *Jósika Samu báró* elnökölt.

Az elnöki előterjesztések után vita nélkül megszavazták a *király megsértéséről és a királyság intézményének megtámadásáról* az újabb nemzetközi egyezmények becikkelyezéséről, Szilágyi- és Máramarosmegye pótdajáról szóló törvényjavaslatokat.

A *papok korpótlékáról* szóló törvényjavaslatnál

Pap János aradi román püspök szóval fel elsőnek. Nem akarja szóvá tenni azokat a sérelmeket, amelyeket a papi fizetések kiegészítése körül a románok eddig szenvedtek, hanem csak a jelen javaslatához szól hozzá. Sajnos, a kormány e fontos törvényjavaslat előkészítése alkalmából nem hallgatta meg a püspökök véleményét. Talán ennek a következménye az, hogy a javaslat egyes intézkedései a görög-keleti papokra nézve rendkívül sérelmesek. Ezek óta bizalommal várták a helyzetük javulását és most arról kellett meggyőződniök, hogy összes reménykedéseik hiábavalók voltak. Míg a tanitók fizetésének maximuma a lakásbér nélkül 3500 korona, a papi fizetés maximuma 3000 korona. A papok elkeseredése annál is inkább megokolt, mert ezt a 3000 korona fizetést is csak igen kevés pap fogja megkapni. Sajnálja továbbá azt is, hogy a kisebb képesítésű papokat meghagyják a 800 korona fizetésben, amelyből egy családos embernek lehetetlen megélnie. A román papok nagy része, ezernél több pap kisebb képesítésű, de ezeknek is mindenesetre van annyi képesítésük, mint a tanítóknak.

Mihályi Viktor, Gyurák Ferenc, Antal Gábor felszólalásai után Csernoch János szólt fel. A katolikus papság érdekeinek nagyon sok sérelmét látja a javaslatban és elene is volt a javaslat benyújtásának, azonban a pénzügyminiszter ama kijelentésére, hogy nincs pénz, kénytelen volt elfogadni a javaslatot. Tisza István arra kéri a főrendeket, hogy ne keverjenek a dologba nemzeti-sági kérdéseket bele. Jankovich Béla szavai után a javaslatot általánosságban és részle-

teiben is elfogadták. Végül szintén elfogadták az elemi népoktatás kiegészítésére vonatkozó javaslatot is. Ezzel az ülés 3 órakor véget ért.

Tisza István levele.

Budapest, jun. 25.

Tisza István ma küldte el nyílt levelét az aradi választókhöz. A levélben elsősorban azokkal az állapottal foglalkozik, amelyek akkor uralkodtak, mikor ő első ízben szólott az aradi választókhöz. Akkor kevesen voltak azok, akik a régi gyűlölet csóvjával akarják most az ország nyugalma lángra lobbanítani. Foglalkozik az ellenzék politikájával, mely mikor a koalícióban uralomra jutott, nyomban össze is omlott. Ennek a politikának most a kegyelemdőfést egy a függetlenségiékből alakult párt adja meg. Mikor ő elfogadta a kormány vezetését, azt remélte, hogy a függetlenségi pártok komoly elemei segítségére lesznek. Ez nem történt meg. A munkapárt kormányra jutása alatt egyedül a Kossuth-párt volt az, mely úgy viselkedett, mint komoly ellenfél, a többi nem méltó magatartást tanusított.

Ezután a katonai kérdésekkel, majd az obstrukció letörésével foglalkozik. Mikor az ellenzék nem tudott céltérni, az incidensekhez folyamodott. Ez a terv is kudarcot vallott. Az általános sztrájkban a szociálista vezérek komoly elemei nem engedték meg ezt a gyönyört az ellenzéknek, hogy idegen törekvésekért fesse vörösre a főváros utcáit a munkások vére. Ezután az ellenzék elérkezett a legvégső eszközhöz, a gyalázkodáshoz. Az aradi piacon elmondottakra egyáltalán nem reflektál, mert az ott elmondottakból hiányzik az erkölcsi alap.

A parlamenti őrsegre vonatkozólag kijelenti, hogy arra a parlamentnek saját rakoncátlan tagjai miatt volt szüksége. Apponyinak ama vádjára, hogy ő meghamisította a 67-es kiegyezést és a közjogi reakció terére lépett, kijelenti, hogy mindig beigazolta, miszerint ő munkáiban állandóan a nemzet javára dolgozott és ebben a 67-es kiegyezést juttatta érvényre. Végül az egyesült függetlenségi párttal, annak programjával foglalkozik. Igéri, hogy ezután is azon az uton fog haladni, melyen eddig haladt. Kéri az aradi választókat, hogy bizalmukkal tiszteljék meg.

ZENKER

modern fényképész műterme

Helyi és vidéki telefon 12-26.

Szent János-u. 72.

Finom kidolgozású levelezőlapok 6 db 1 K 40 f. Fényképeket 50 %-kal olcsóbban készítem mint bármelyik fényképész Nagyváradon. A menyasszonyi felvételek kedvezményes árban készülnek. Tisztelt megrendelőim 6 db fénykép után 3 levelező lapot ajándékba kapnak.

ÉLETFOGYTIGLAN

akar segíteni
a hadügyminiszter.

Egy dalmát tüzér öröke.

A tavaszi viharos napok alatt Dalmácia határán mint vartüzér teljesített szolgálatot Lovassy Sándor nagyváradai legény. A tulsufolt várból sok tüzért kiszállásoltak a vár körül épített barakkokba. Ezek között a legények között volt Lovassy is.

A tavaszi esőzés folytán a tengerpart sok helyen meglazult. A víz kimosta a sziklákat is. Egy hatalmas kiálló szikla alatt volt építve az a barakk is, melyben Lovassy volt elszállásolva.

A szikla lezuhant és a barakkot összetörte. A zuhanás idejében ott tartózkodott Lovassy is, akit agyonütött a szikla. A szerencsétlenségről értesítették a nagyváradai katonai főosztályt s ennek útján a legény szüleit. Lovassy szülei jómódu emberek ugyan, de eltartásukhoz lényegesen hozzájárult a szerencsétlenül járt tüzér is.

A katonaság nem akarta ridegen elintézni a tragikus ügyet és felajánlotta a hátramaradt család segélyezését. A katonai parancsnokság hivatalosan kérte fel a nagyváradai katonai ügyosztály vezetését, hogy tudassa az elhalt szüleinek nevét, hogy részükre segélyt utaljanak ki.

A katonai ügyosztálynál abban a tudatban voltak, hogy csak olyan sablonos segélyről van szó, amelyet legutóbb kiosztottak a tartalékosok családtagjainak. — Eleméry Ferenc tanácsos tudatta a katonai parancsnoksággal, hogy Lovassynak olyan hozzátartozói, akik segélyre szorulnának nincsenek.

Már befejezettek is tekintették a dolgot, mikor most hónapok után ismét hivatalos levél érkezett a dalmát katonaságtól.

Azóta ugyanis végigjárta ez a dolog az összes fórumokat és felkerült a hadügyminiszterhez is, ahol nem tekintették befejezettnek az ügyet. A hadügyminiszter elrendelte, hogy a szerencsétlenül járt tüzér családtagjainak neveit írják össze és küldjék meg a parancsnokságnak.

Ennek alapján a katonai ügyosztályt tegnap arról értesítette a katonai parancsnokság, hogy nem egyszerű segélyezésről van szó, hanem a hadügyminiszter elrendelte, hogy Lovassy családtagjait rendszeres évi segélyben részesítsék. A segély a rendelet szerint a családtagok, illetve Lovassy Sándor örökösének életük fogyatékosságáig tartani.

A hadügyminiszter értesítése után most ismét az a hír kapott lábra, hogy Lovassy nem a szikla lezuhanása következtében halt meg, hanem őrszolgálatot teljesített és a határon a mentenegróiak ölték meg. Ez a hír azonban nem felel meg a valóságnak, mert a hadügyminiszter azt nem erősíti meg, sőt annak ellenkezőjét állítja.

A FOGORVOSOKAT
két napi elzárásra ítélték.

*

A „Tiszántul“ hasábjairól ismeri a nagyközönség azt az érdekes és heves küzdelmet, amelyet a vizsgázott fogtechnikusok vívnak a fogorvosokkal. Hatásköri konfliktusukba beleszólt az ipartestület is, amennyiben feljelentette a fogorvosokat azért, mert alkalmazottaikat nem jelentették be náluk.

A fogtechnikusok pedig szintén a rendőri büntető bírósághoz fordultak. Jogtalan iparüzéssel vádolták meg a fogorvosokat. Azt bizonyították, hogy a fogorvosoknak nincs joguk technikai munkákat végezni, fogművesi cikkeket nem állíthatnak elő csak sajátlag és nincs joguk ezt alkalmazottaikkal végeztetni.

A Tiszántul közleménye érdekes vitát provokált, amelynek helyet is adtunk. S most, hogy az iparhatóság ítélt az ügyben, megmondhatjuk a magunk véleményét is.

A dolog lényegét a közönség szempontjából igazán nem érinti, hogy a fogorvos állítja-e elő azt az aranykoronát, vagy a segédje, vagy pedig valamelyik fogtechnikus. A közönség egyszerűen jó fogművesi cikkeket kíván, azt a műtermet fogja látogatni, ahol ezt fogja kapni. A kérdés tehát szorosan véve tisztán az ő magánügyük, amelynek eldöntése most már a miniszter hivatása.

Az iparhatóság ugyanis a fogtechnikusoknak adott igazat, amennyiben négy fogorvosot egyenként két-két napi elzárásra, vagy 25 korona pénzbüntetésre ítélte.

Az ítélet megindokolása az, hogy a fogorvosok beismerték, hogy ők, valamint alkalmazottaik készítenek fogművesi cikkeket.

Az ítélet ellen dr. Halász Andor fellebbezést adott be s vizsik az ügyet a miniszterig, hogy elvi döntést provokáljanak.

Különbözik pedig az ítélet végrehatását egy évi próbaidőre felfüggesztették. Az Ipartestület feljelentését elutasította az iparhatóság azzal az indokolással, hogy az Ipartestület egyszer elutasította az alkalmazottak bejelentését.

A háboruskodásnak tehát egyelőre még nincs vége. A „próbaév“ alatt még farkasszemet néznek egymással. S ha lehet valamit kérni tőlük, hát ez az lehet, hogy ez alatt az idő alatt is jól tömjenek fogat és ne a közönségen bosszulják meg magukat.

Tisza és a horvátok.

Tomasics Miklós volt horvát bán, ki tegnap este érkezett Budapestre, ma délelőtt hosszabban tárgyalt gróf Pejacevich Tivadarral. Tomasics délben gróf Tisza Istvánt kereste fel a miniszterelnöki palotában.

Tomasics Miklós és Pejacevich Tivadar volt horvát bánok ma délben megjelentek a főrendiházban és gróf Tisza Istvánnal tanácskozást folytattak. A tanácskozás előtt Pejacevich a következőket mondotta:

— Egyelőre én és Tomasics kaptunk meghívást Tiszához, hogy a horvát helyzetről felvilágosítást adjunk.

Tomasics kijelentette, hogy még nem tudja meghívásának célját. Tisza a birtokáról hívatta fel Budapestre, hogy tanácsko-

zék vele. Gróf Tisza István miniszterelnök esetére a miniszterelnökségre kérte magához a két politikust.

Mennyasszonyi kelengyék
rendőrségi őrizet alatt.

*

Drága csipkés fehérneműek kerültek a minap a nagyváradai rendőrségre és velük egy kecskeszakállu előkelő idegen, aki izgatottan lépkedett egy rendőr előtt. Az eset meglehetősen feltűnést keltett, a finom holmit zárr alá vették s megidéztek egy sereg jónévű nagyváradai uriaszonyt a rendőrségre, akik kénytelen-kelletlen meg is jelentek.

A rejtélyes ügy nyitját hamar megtalálták és a bűnügyi osztály sietett átteni az ügyet a csöndes iparhatósághoz, ahol dr. Dajka Endre tegnap hozott ítéletet benne.

Molnár Miklós nevezetű izr. vallású 27 éves ügynök okozta a felháborodást, ami nem is annyira az uri asszonyokban, mint inkább a Keresk. és Iparkamara vezetőségében, de főleg az OMKE nagyváradai körzetének ügyvivőiben ébredt. A fentnevezett ügynök ugyanis gyönyörű üzleteket kötött Nagyváradon, nagy megrendeléseket vett föl egy idegen gyár fehérneműre s ezt észrevette az OMKE vezetősége s dr. György Ernő ügyvéd útján feljelentette az utazót.

Eleinte úgy állt a dolog, hogy bűnügy lesz belőle, mert a megrendelők nem kapták meg idejében a portékát. De később kiderült, hogy Molnár Miklós nagyon is prompt ember, csak nem tudott egy törvényt, ami miatt aztán egy sereg uriaszonnal tiz oldalas jegyzőkönyveket kellett fölvenni.

Tudvalevőleg csak házi ipari terméket szabad idegen területen ügynökök útján terjeszteni s gyári termékek közül azokat, amelyeket magyar gyárak produkálnak. Molnár pedig idegen gyárak produktumaira gyűjtött megrendelést, az idegen ipar termékeit terjesztette.

Emiatt indult meg ellene az eljárás és ő ezt be is ismerte. S hiába volt minden tiltakozása, a több mint ezer korona értékű illatos fehérneműt, női toalettcikkeket, csipkés mennyasszonyi kelengyékot lefoglalták.

A rendelőköt tárgyalásra idézték és Molnárt 5 napi elzárásra vagy 100 korona főbüntetésre és 50 korona mellékbüntetésre ítélték. Az elkobzott és lezárt fehérneműért 2000 korona biztosítékot kell letennie, ha el akarja vitétni.

A rendelőköt uri nők roppant meg voltak lepve, amikor egyszerű rendelés miatt a rendőrségre citálták őket. Ők persze csak azzal törődtek, hogy jó anyagot kapjanak. Mit izgatja az őket, hogy itt a magyar iparnak vannak veszélyeztetett érdekei?

Sérvkötők, haskötők méret szerint felelősség mellett már — 2 koronától — kezdődő árban készíttetnek

FEHÉR JÁNOS

kötszer gyárában (Rákóczi-ut, Bémer-tér.)

ahol óriási választékban kaphatók: Irigátorok, fecskendők, gumiharisnyák, szuszpenzoriumok, gumi-lepedők, vatta és mindenféle **szülészeti** és **betegápolási cikkek.**

Mentőszekrények nagy raktára, műlábak, támgépek, midek jutányos árban és kitűnő kivitelben készíttetnek. Telefon 419.

FINTA SÁNDORT

keresi Mezőtur városa.

Hol álljon katonának

a szobrász?

Tegnap érdekes átirat érkezett Mezőtur városától a nagyvárad katonai ügyosztályhoz. Az átiratban Finta Sándor iránt érdeklődik a város. Finta Sándor ugyanis Mezőtúron született 1881-ben. A törvények értelmében már rég eleget kellett volna tennie katonai kötelezettségének, azonban, akkor mikor sor alá állott volna, fegyházbüntetést töltött s várni kellett vele míg kiszabadul.

A büntetést már ki is töltötte Finta és haza jött Nagyváradra. A büntetés tartama alatt igen sokszor szerepelt Finta neve a sajtóban. Fogsága alatt valóban művészi tehetségre való dolgokat produkált. A munkák nagyrésze Nagyvárad közönsége előtt ismeretes. Ezek alapján felkeltette Finta maga iránt Erdős René érdeklődését, aki szabadulása után is figyelemmel kíséri a szobrászt és támogatásban is részesíti.

Hosszu hét évi fogsága után Finta megfeledezett róla, hogy ő még nem volt katoná és e miatt kerül most neve ismét a hatóság iratai közé. A mezőturi polgármester arra kéri a nagyvárad katonai ügyosztályt, hogy tudassa vele, vajjon nem szerzett-e Finta Sándor Nagyváradon illetőséget? Ha nagyvárad Finta, az esetben itt kell előállania.

Az átirat alapján kutatni kezdtek a szobrász illetősége után és megállapították a szobrász édes atyja után, hogy Finta tényleg nagyvárad illetőségű. Ezt egész határozottan ki tudta mutatni a hatóság és pedig Finta édes atyjának egy régebbi kérelméből, a melyben nevének megmagyarosítását kérte a belügyminisztertől. Így a szobrászról Mezőtur városa elvetette gondját és Nagyváradra ruházta.

A nagyvárad rendőrség most megindítja az eljárást. Finta Sándor tényleg Nagyváradra jött szabadulása után, de itt csak kevés ideig tartózkodott és elindult, hogy tehetségének érvényt szerezzen idegen városban. A hatóság most rendes katonaszókevény gyanánt fogja kezelni Fintát, aki talán mitsem tud az egész dologról és ha tudná jelentkeznék vizsgálatra.

Óriási kigyó Magyarcséke határán.

Izgalmas vadászat két falu határában.

Magyarcséke és a szomszédos község lakosságát már hetek óta tartja izgalomban egy óriási kigyó. A veszedelmes állatot már sokan látták a két község határában. Valóságos rémmeséket találtak ki az óriási kigyóról.

Voltak olyanok, akik azt állították, hogy látták, mikor a kigyó kismalacokat támadt meg és falt fel. Mások fiatal kecskéket láttak eltűnni a kigyó félelmetes szájában.

Különösen rettegtek a kigyótól a csékei határban lévő telepések, akik mindennap látták a veszedelmes állatot házaik környékén ólálkodni. Ilyenkor hol az egyik, hol a má-

sik gazdának tűnt el valamilyen kisebb házi állatja. A faluban szerte beszéltek a dologról, de a hatóság csak magánaton hallott a dologról és nem tartotta komolynak.

Tegnap reggel aztán megjelent a község házában, majd a főszolgabírószágon Gombos Ferenc telepes és hivatalos feljelentést tett. A panaszt Ertsey Zsigmond főszolgabíró vette fel és nyomban intézkedett, hogy végére járjanak a dolognak. A községben minden puszkás embert összeszedtek és délután 3 órakor Ertsey Zsigmond vezetésével megindultak a kigyó üldözésére.

A szemtanúk állítása szerint a kigyó hatalmas példány lehet. Állítólag 5-6 méter hosszú és vastagsága olyan, mint egy sürgönyoszlop. Azok, akik látták, nem mertek szembeszállni a kigyóval, hanem a fészket akarták felkutatni, hogy ott alkalomadtán ártalmatlanná tegyék. A fészket azonban nem sikerült felkutatni.

A faluban azt hiszik, hogy valamelyik állatseregletből szabadult ki a kigyó és bevette magát az erdőbe, honnan kirándul és garázdálkodik a házi állatok között.

A kirándult vadászcsapat bekerítette Magyarcséke a telepések felől lévő részét és innen gyűrűt alkotva vonultak tovább Toposd felé. Késő este még tartott a kutatás a bement nyomok alapján, de nem tudtak ráakadni. A toposdi határban folyó üldözésről az esti órákban nem tértek vissza. Nincs kizárva, hogy valamelyik odvas fába fészkelte be a kigyó, ami nagyon megnehezíti a vadászatot. Az üldözőknek az a céljuk, hogy ha lehetséges, elevenen fogják el a kigyót. Ez esetben a nagyvárad premontrai főgimnáziumnak ajándékozzák a ritka kigyót.

Tisza István hómezővásárhelyi diszpolgár.

Hódmezővásárhely, jun. 25.

(Saját tud.) Ma Hódmezővásárhely törvényhatósága foglalkozott a kormány iránti bizalomnyilvánítás ügyével és Tisza Istvánnak diszpolgárrá való megválasztásával. A javaslatok ellen az ellenzék valóságos obstrukciót rendezett. Kun Béla beszéde közben Berger Gyula Kun felé kiáltott:

— Maga is só pénzből kapta a szerkesztői fizetést. Óriási botrány tört ki az ülésen. Nagy György a munkapártra vetette magát, úgy hogy a rendőrségnek kellett közbe lépni. Végül is óriási többséggel a kormánynak bizalmat szavaztak, Tiszát pedig diszpolgárrá választották. A városban nagy az izgalom. A katonaságot kirendelték.

Az aradi küzdelem. Az oláhok vezérei ma nyilatkozatot tettek közzé, amelyben kijelentik, hogy az oláhok minden körülmények között is passzívek maradnak. Aradra érkezett Vázsonyi Vilmos egy sereg ellenzéki képviselővel és erős agitációt fejtenek ki. Justh ma érkezik.

HIREK

Tájékoztató.

Junius 26. d. u. fél 4-kor a belényes-vaskóhi vasút közgyűlése.

Junius 27. Szent László ünnepély.

Junius 28. A Tüdővész ellen védekező egyesület közgyűlése

Junius 29. A Kath. Népszövetség juniálisa a Püspök-fürdőben.

Szent László ünnepe.

Holnap, pénteken, a hó 27-én a szokott fényes és lelkes ünnepélyességgel üli meg Nagyvárad város közönsége Szent László király ünnepét. Az Urak Kongregációja reggel 10 óra körül közös szent áldozást tart. Az ünnepélyt magát az egész közönség bevonásával a Katholikus Kör rendezti a következő sorrenddel:

1. **Ünnepélyes körmenet.** Indul a Szent László templomból egy negyed 9, az olasz plebánia templomból fél 9 órakor a Székesegyházba s innen vissza az ünnepi istentisztelet után a plebánia templomokba. A körmeneten a Katholikus Kör tagjai a hívek közt testületileg vesznek részt.

2. Délelőtt 9 órakor megyés főpásztorunk a székesegyházban ünnepélyes szent misét pontifikál. A szent beszédet dr. Lestyán Endre plebános tartja. Szent mise alatt a Kör tagjai a helybeli és vidéki hívekkel a teljes bucsuval egybekötött szent áldozáshoz járulnak.

3. Este 6 órakor ünnepély a főgimnázium dísztermében a következő műsossal:

a) Elnöki megnyitó, tartja dr. Karácsonyi János.

b) A honfi imája Belezny Antaltól. Eneklé a férfikar.

c) Erős népek erős ideáljai. Ünnepi beszéd, tartja Vucskics Jenő főreáliskolai tanár.

d) Raff: Cavatina, Kubelik: Szerenád. Hegedűn előadja Belezny Boróka, zongorán kíséri Belezny Annus.

e) A szent királyok szobrai. Irta: Dalmady Győző, szavalja Stachó Tibor.

f) Himnusz, előadja a férfikar.

4. Este 7 órakor toronyzene a városi székház tornyáról a következő műsossal:

1. Fölvitetett magas menyországba. Régi ének 1761. évből. 2. Oh dicsőséges asszony-ság. (1681.) 3. Dicsőséges Szűz Mária (1695.) 4. Oh nemes, ékes liliom. (1695.) 5. Örülj dicsőséges szép szűz. (1651.) 6. Szűz Mária, kegyes anya. (1651.) 7. Ének Szt. István királyról, a török hódoltság korából. 8. Ének Szt. László királyról. (1695.) 9. Angyaloknak nagyságos asszonya. (1508.) 10. Jézus Mária! dicsőséges nevek. (1695.) 11. Boldogasszony anyánk, a török hódoltság korából.

A hünsegéd ügyvéd.

Érdekes esetben ítelt tegnap az iparhatóság. Elítelte dr. Löwy Mór ügyvédet, mint másodrendű vádlottat amiatt, hogy a helybeli hírlapokban többször közzé tett olyan hirdetményt, amely nagyban elősegítette egy esődtömeg tömeges és gyors eladását.

Természetesen a esődtömeg sem volt

Leitmann Dezső bank és keresk. irodája
Nagypiac téren, Gitye házban
megnyílt.

Mindennemű bank és kereskedelmi ügyek keresztül-
vitele a legrövidebb idő alatt.

Pénz közvetítés olcsó kamattal mellett.
Külön osztály: élet-, baleset-, tűz- és minden más
egyéb biztosítások.

igazi esődtömeg, hanem mikor már fogytán volt az eredeti áru, akkor suttymomban kiegészítették, úgy hogy a csődkiárusítás esetleg ad infinitum tartott volna, ha ezt a kis panamázt észre nem veszi az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület nagyváradai körzete.

A csődtömeg kiárusítása körül elkövetett iparügyi kihágás miatt első sorban Kovács Dezső kiárusítót vették vád alá. Kovács nem is itt, hanem Kolozsváron lakik s megvette a Fráter és Kosmínszky cég csődtömegét, melynek tömeggondnoka dr Löwy Mór lett.

A csődtömeg titkos kiegészítése miatt dr György Ernő adta be a feljelentést és az iparhatóság, miután Kovács beismerte, hogy a csődleltár anyagán kívül többet is eladott, még pedig 3700 kor. értékben. Ezért öt 5 napi elzárásra átváltoztatható 100 kor. pénzbüntetésre, ezenfelül 100 kor. engedélydíjnak és a befolyt 3700 kor bruttó jövedelmének 10 százaléka fejében 370 koronának megfizetésére ítélte el.

Dr Löwy Mór ügyvéd pedig, aki ezt a jogtalanul felhalmozott anyagot reklámozta, 3 napi elzárást, illetőleg ennek megfelelő 50 kor. pénzbüntetést kapott. Az ügyvéd jóhiszeműségét nem vették tekintetbe, mert neki ellenőriznie kellett volna a leltárt és az eladott anyagot.

* Papszentelés Péter-Pálkor.

Az apostol fejedelmek ünnepének fényét a papszentelés magasztos szertartása fogja az idén ismét emelni. Széchényi Miklós gróf megyés püspök 29-én reggel 9 órakor fogja a székesegyházban ünnepélyes mise keretében a végzett papnövendékeknek az áldozópai rendet föladni. A végzetek közül az egyik fiatal kora miatt most csak diakonatusot kap; a többi három ujmisés az ország három egymástól messzeeső helyén fogja első szentmiseáldozatát bemutatni: Kresznerics A. Gyula, jul. 6-án Versecen. Manuduktora Bichler János verseci plébános lesz, szónoka pedig Zahoray József szarvasi s. lelkész. Pezderka Sándor, jul. 6-án Zilahon. Manuduktora Csaponyi Ignác tb. kanonok, esperes-plébános, szónoka Debreczeni Kálmán Szent József intézeti prefektus. Mordavszky József, jul. 6-án Podolinban (Szepesmegye), Manuduktora Spiritza Ferenc plébános, szónoka Háber Endre toporei plébános.

* Bizottsági ülések a városházán. Nagyvárad városánál egymás után minden napra jut egy-egy ülés. Ma, csütörtökön délután 4 órakor a községi iskolaszék tart tanítválasztó és rendes ülést. Holnap, pénteken délután 4 órakor a képményseprési szabályrendeletet tárgyalják. Hétfőn, június 30-án délután 5 órakor a városi dispensaire-bizottság tart ülést a városházán.

* Névmagyarosítás. A m. kir. belügyminiszter Heller Béla nagyváradai lakos családi nevének Halász-ra kért átváltoztatását megengedte.

* Szögyén-Marich leányának esküvője. Berlinben a Szent Hedvig-székesegyházban tegnap délben volt gróf Szögyén-Marich László osztrák-magyar nagykövet leányának, Mária grófnőnek esküvője gróf Somssich Gézával. A fényes esküvőre Vilmos császár a maga képviselőjében elküldte gróf Eulenburg főudvarmestert s megjelent Beethmann Hollweg birodalmi kancellár is, a német arisztokrácia tagjai, a berlini diplomaták és az osztrák-magyar nagykövetség személyzete. Régen látott ilyen fényes esküvőt a német főváros.

* Elhunyt tanítónő. Részvétellel értesülünk a nagyváradai tanítói kar gyászáról. B. Garay Mária nagyváradai áll. elemi tanítónő a gyulai szanatóriumban tegnap meghalt. Az élete legszebb idejében, 37 éves korában elhunyt tanítónő az elmúlt év Karácsonykor lett beteg, gyenge szervezetét megtámadta a tüdővész, azóta betegsége mindjobban julyosbodott. Pár nappal ezelőtt felvettette magát a gyulai József főherceg szanatóriumba, de a várt könnyebbülés helyett egész váratlanul bekövetkezett a halál. Garay Géza városi számtiszt az elhunytban nővérét gyászolja. Temetése ma, június 26-án, csütörtökön délelőtt 11 órakor lesz Gyulán, a requiemet pedig június 28-án délelőtt 9 órakor tartják meg a várad-olaszi plébánia templomban.

* Tíz éves találkozó. E hó 28-án a nagyváradai premontrei főgimnázium azon volt növendékei, akik 1903-ban tettek érettségi vizsgálatot, 10 éves találkozóra gyűlnek össze. Erre vonatkozólag a következő felhívást kaptuk:

Felkérjük azon osztálytársakat, akik 1903. évben a premontrei főgimnáziumban érettségit tettek, hogy e hó 28-án a premontreiek templomában d. e. 9 órakor a Te Deumon megjelenni szíveskedjenek.

A rendező bizottság nevében

Barcs Ernő, Gálly Sándor.

* Kereskedők deputációja a pénzügyigazgatóságnál.

A nagyváradai kereskedőknek óriási károkat okoznak a különféle maradékáruházak, parti üzletek. Olesó, sőt potom áron megvásárolják az ország minden részében a csődtömegeket s Nagyváradon aránylag igen olesón hozzák forgalomba. Ilyen parti üzletek kétségtelenül előnyösek a közönségre, de annál károsabbak a rendes kereskedőkre, akik a nagy boltberek kivül nagy adóval és más közterhekkel vannak sújtva. Az ilyen parti üzletek ellen már mindent megpróbáltak a kereskedők, azonban vajmi csekély eredménnyel. — Tegnap, szerdán délután dr György Ernőnek, az Orsz. M. Keresk. Egyesülete nagyváradai titkárnak vezetése alatt egy küldöttség tisztelt Maross Gábor kir. pénzügyigazgatósági titkárnál, aki jelenleg a pénzügyigazgatói helyettesítéssel is megvan bizva s aki az egyenes adókat kezeli. A küldöttségben Czillér Imre, Flegmann Ármán, Leitner Márton stb. vettek részt. dr György Ernő beszédében felemlítette, hogy mily óriási kárt okoznak az állandó, nagy terheket viselő kereskedőknek a rövid időre,

pár hónapra nyíló parti üzletek, amelyek rövid fennállásuk idejére nem fizetnek semmiféle adót s mire a megadóztatás alá kerülnének, már nincsenek sehol; egyszerűen megszűntek. Kérték a titkárt, mint az egyenes adókat kezelő ügyosztály vezetőjét, hogy intézkedjék, miszerint ezen parti üzletek a lehető leggyorsabban megadóztassanak s ez által a közterhek viselésére szoríttassanak. — Maross Gábor p. ü. titkár szívélyesen fogadta a kereskedőket s megígérte, hogy a városi adóhivataltól sürgős jelentést kér arra nézve, hogy miként járnak el az ilyen parti-üzletekkel, s megteszi az intézkedést arra nézve, hogy a városi adóhivatal a legszigorúbban és a leggyorsabban járjon el a parti-áru kereskedőkkel szemben.

* Posta Biharfüreden. Biharvármegyében Biharfüredtelepen Biharfüred elnevezéssel július hó 1-én a fürdőidény tartamára azaz augusztus hó 31-éig terjedő időre teljes fel és leadó szolgálattal s a m. kir. postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is működő postahivatal lép életbe.

* A tüdőbetegek szanatóriumának építése.

Tegnap délután a nagyváradai tüdővész ellen védekező egyesület ülést tartott a városházán. Elsősorban a szanatórium építőbizottsága ülésezett, Fetser Antal felsz. püspök elnöklete alatt, amelyen jelen voltak: Hlatky Endre főispán, Rimler Károly polgármester, May Sándor kir. főmérnök, dr Molnár Imre, dr Medvigy Gábor, Kőszeghy József v. főmérnök, Fráter Pál egyll. titkár, dr Bartha János, Sztarill Ferenc, Moskovits Miksa mérnök, Gerő Sándor ig. főorvos, Örömy Gyula v. építész, Andrényi Gusztáv. A terveken eszközölt változtatást elfogadták. — A vasbetonmenyozatra nézve az építész és a városi mérnöki hivatal közti nézeteltérést egyelőre függőben hagyták, míg a v. mérnöki hivatal a számításokat megteszi. — A szanatórium részére desinfector szükséges, amely 1700 koronába kerülne. Kiadták a városi mérnöki hivatalnak. A központi fűtőberendezés 19.000 koronába kerülne, ami kedvező ár. Elvileg elfogadták s nyílt pályázatot hirdettek erre a munkára. — Ezután az egyesület választmánya tartott ülést. Elnök bejelentette, hogy a belügyminiszternél sikerült kiisközölni 40000 korona segélyt a szanatórium építéséhez s az összeget már ki is utalták. Fetser Antal elnök indítványára Lukács volt belügyminiszternek köszönetet mondtak. — Biharvármegye 500 korona segélyt szavazott meg az egyesületnek, amelyért szintén köszönetet mondtak. — Az évi közgyűlést kitűzték június 28-án délutánra.

* A fekete-himlő Fiumében. A járványkórházban tegnap este fekete-himlőben meghalt Leskovar Lajos cipész. A többi betegek állapota jobbra fordult. Egy hét óta újabb megbetegedés nem történt. A tizennégy beteg közül eddig hárman haltak meg.

TELEFON 10-70.

LIFT.

TELEFON 10-70.

MODERN FOTOGRAFIA DAJKOVITS
SPECIALISTÁJA Nagyvárad. Sas-palota.

* **Lányi repülése Nagyszalontán.** Nagyszalontáról jelentik: *Lányi Antal* honvédhadnagy, okleveles pilóta e hó 29-ikén, vasárnap délután Nagyszalontán „Az Est” biplánjával látványos repülést rendez. A repülénap alkalmából a környékből is igen sokan utaznak Szalontára a kiváló pilóta látványos repülésének megtekintése végett.

* **Az izr. Nőegylet** tegnap délután tartotta évi közgyűlését. Ifj. özv. *Schwarz Abrahámné* elnöke alatt. A közgyűlés elfogadta az évi jelentéseket és a megváltoztatott alapszabálytervezetet.

* **A papagály megmentője.** Tegnap cikkünkben azt írtuk, hogy *Kovács Péter* hely- és foglalkozás nélküli festősegéd, ő mentette ki ugyanis *Oláh Béla Lóri* nevű papagályát és ezért 5 koronát kapott. Mint utólag értesültünk, *Kovácsnak* rendes munkája, keresete és lakása van, őt nem akarták kitoloncolni. Ez téves információ alapján került a sorok közé.

* **Hogyan leplezték le Rédlit?** Egy ismert müncheni ujság a *Neueste Nachrichten* Rédl leleplezéséről a következőket jelenti: *Rédl* hadtestparancsnokának, *Giessi bárónak* engedelmével kéthetenkint egyszer Bécsbe szokott utazni s azt mondta, hogy ebben a városban, ahol ezelőtt szolgált, még több elrendezni való ügye van. Árulásának leleplezése előtt egyszer rosszul lett miatt s egy más alkalommal *Giessi báró* társaságában tett szolgálati utazása miatt nem tudott Bécsbe utazni. Ezalatt az idő alatt levél érkezett Bécsbe ezzel a felirattal: *Hauptpost Wein.* Minthogy a levelet nem vitték el, visszaküldték *Berlinbe*, ahol egy hónap mulva kibontották, a végből, hogy az esetleg benne lévő értékeket elküldőjének visszaadják. Az illető postatisztviselő nagyon furesának találta a levél tartalmát s a főnökének adta át, aki elküldte a bécsi rendőrségnek. A bécsi rendőrség újra beragasztotta a levelet s a főpostára küldte és detektív által megfigyeltette, hogy ki jön el a levélért. Néhány nap mulva eljött *Rédl* és átvette a levelet.

Kertész S. Sándor

női divatáruházában

Kossuth-utca elején
Meglepő olcsó és szolid árban
szerezhetők be az összes nyári ujdonságok.

Szép grenadinok, Eponges, vásznak, lüszterek, szádák és még más mindennemű nyári sima és ternó kelmék, mosóárúk a legmegbízhatóbbak. **Napernyők.** M. kir. államvasutasok kedvezményes szállítója, szabotárakból 10% engedmény.

Legszebb menyasszonyi kelengyék.
Telefon 1030. Telefon 1030.

* **Hölgyek figyelmébe!** Schmidt női fodrásznál — Rákóczi-ut 5. sz. alatt készülnek a legelegánsabb divatfrizurák — továbbá valódi prima hajból mindennemű hajmunkák — u. m. parókák, transzformációk már 60 K-tól feljebb, divatbandó, hullámrész stb. Lemoshatatlan hajfestés, ondulatio, hajmosás manieür. Telefon 11—98.

x **Elsőrendű** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek, a melyekből rendkívül kedvezményes árban készítünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costumok készítését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek *Biró László* és *Társai* uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhívjuk **ÜVEGES JÁNOS** korékgyártó munkáira *Báthory-u. 9 sz. Jutányos árak. Meghívásra azonnal megjelenek.*

x **Szandál** 20—25 számig 2 korona; 26—28-ig 2 K 60 f., 29—34-ig 3 K 20 f., 35—42-ig 4 K., Vászón cipő 35—42-ig 1 K-tól kezdve szürke és barna szarvasbőrből, női fél cipő 6 kor., női parti fél cipők 3 koronától kezdve *Feketénél Szent János-utcán, Kispipa* mellett.

* **CSODASZÉP,** friss, idejé termésű esemegeszőlő! *Őszibarack, cukordinnye, ausztráliai idejé alma, friss paradicsom* stb. Kifűnő hegyi borok, kőbányai szalon és maláta sörök. **MERTZ NÁNDOR** esemegeszőlő üzemében, *Körös-utca.* Telefon 448 sz.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerűbbtől a lediszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecsel vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sűrkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokot látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyű cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyű áruháza árusít Nagy-Váradon, *Szent János-utca 4. sz.* alatt.

x **ORIÁSI CSŐD**-ben sem lehet ridikült, játékok, ajándéktárgyat, nyakkendőt, hajtűket, pénztárcát és diszműárt zlesőbban venni, mint a **Parisi Bazárban, SAS** alatt.

* **Hölgyek kényelmére** bevezette a telefont, hogy a fürdő szezonra gyorsabban lehessen hölgyeinknek a megrendeléseket feladni a *Mille Juliette* fűző-teremnél Nagyvárad Színház-u. 4. Emke mellett. **Készít:** legújabb divatu fűzőket, haskötőt, melltartót, egyenestartót stb. *Allandó nagy raktár fűzővédőkben.* Telefonszám 827.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régt ismerősükkal *Pista barátjukkal,* a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruhá kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagő-kapu mellett

x **Csödtömeg eladás.** **KLEIN SÁNDOR** és **VILMOS** csödtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az árúk u. m.: 5000 drb. ridikül kerül eladásra 1 kor.-tól feljebb. Vászónak prima minőség végenként 8 kor. 90 fill. Női színes ernyők 280 fillértől. Női és férfi harisnyák ugyszintén gyerek zoknik hallatlan olcsó árban lesznek kiárusítva Rákóczi-ut 18. sz. alatt.

x **Utások,** *Félix- és Püspökfürdőbe* menni szándékozók figyelmébe ajánljuk *Serác Aurél* sörsarokát (*Váradvelencei állomásnál*) hol a közönség kényelmére modern nyári fedett terraszok állanak rendelkezésre, amelyekben naponta frissen csapolt *Dreher-sör* és dupla maláta sör, kifűnő borok, izletes hideg és meleg ételek kaphatók.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t.”** itteni fiókja június hó 1-én *Kórház-utca 6. sz.* alatt modernül berendezett, ujonnan épülő **GARAGE ÉS JAVITÓMŰHELYT** nyit meg. A garage és javítóműhely felszerelése és kiállítása minden követelményeknek megfelelő lesz. A társaság eme új vállalkozása automobili tákörökben általános meglegedést kelt, annál is inkább mivel Nagyváradon és az egész megyében ily szakszerűen berendezett garage és javítóműhely az autotulajdosok között régen érzett közönséget pótól.

* **Cukorka-, csokoládé-különlegességet** jobb izlésű közönség csak a *Cukorka-Bonboniereben* vásárol. Nagyvárad *Bémer-tér, Benedek Testvérek* fióküzlete.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szörme és plüs kabátokat, szőnyegetek stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javítással együtt *Hatvány* és *Szentmiklósy* szűcsök, *Nagy Sándor-u. 1.*

x **Ismét érkeztek** elegáns modell-kalapok *UJ-HELYI RÓZA* Rákóczi-utcai üzletébe, finom gyászkalapok és fátvok is kaphatók. Telefon 130.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemű hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyílt Rácz és Vass** női divatszalonban készülő eredeti angol kosztüm és felöltőkre. Méréselt árak. *Nagy Sándor-u. 17.*

POVAZSÁN JÓZSEF

hatóságilag engedélyezett
electrotechnikai válalata
Nagyvárad, Bazar épület,
színház oldal.

Telefon 525.

Telefon 525.

x **Zombor Sándor** sebész-orvosi műszer, kötszer és testgyonesítő gépek készítője. Nagyváradon, *Nagy Sándor-utca 17. sz.* alatt, ahol villany erőre berendezett műhelyében készít mindenféle fémcsiszolást, nikkelezést és minden e szakmába vágó munkát jutányos-árban, levelekre válasz.

Elsőrendű modern hölgyfodrászterem a

Rammingeré

színházi és hölgyfodrász

szemben a színházzal.

Telefon 1076.

Telefon 1076.

* **Kossuth-utca 6. sz.** ház emeletén a *Körös* felőli oldalon modern háromszobás lakás mel-lék helyiségekkel november 1-re kiadó. Értekezhetni a *Polgári Takarékpénztárnál.*

* **Ingatlan eladás.** *Nagytelek-utca 31.* szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók *Kossuth-utca 3. szám* alatti irodánkban. *Hungária* cipőgyár r.t.

x **Uj fakereskedés.** 2 kor. 20 fillér 100 kiló kiszáritott, fűrészelt aprított bükkfa házhoz szállítással. Iroda: *Atlasz József Vámbáz-u. 31/b*

OCCASSIO ELADÁS

a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

x **38-ik Rácz Laci női zenekara a Korona-kávéházban.** Ma és minden este a Korona-kávéházban egy elsőrangú fővárosi női zenekar hangversenyez a híres *Neszmélyi* karmesternő vezetése alatt naponta változatos műsorral. A társulat magánszámokkal működik közre, a gazdagon összeállított műsorból kiemelendő a «Budapesti viglányok» című operett, melyet *Neszmélyi* Bözsike prim énekesnő énekel, a hangverseny kezdete este 8 órakor, szabad bemenet. Szíves pártfogást kér *Neszmélyi* karmesternő.

x **Ezuton hozom a nagyközönség** szíves tudomására, hogy a *Róna Andorféle* üzletet megvettem és a raktáron levő összes kelméket, női kosztümöket, bluzokat, pongyolákat, selymeket és felöltőket eladásra bocsájtom. Kiváló tisztelettel *Róth Rózsa*, a Csipkeáruház tulajdonosa.

x **Eladó** terméstől a szőlőm, gyümölcsöm járásoként részletfizetésre. Cim a kiadóhivatalban.

* **Kossuth-utca 12. sz. ház emeletén** háromszobás utcai lakás azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Valódi **Chassala szandál**ok, amerikai **tennis cipők** és szabadalmazott **tennis ingek** kizárólag

REICHARD áruháza

cégnél kaphatók.

Vigyázat!!

DIÓSY SOMA
(DIÓSY MISKA)

CIMFESTŐ, ZOMÁNTÁBLA KÉSZÍTŐ

EMKE és PANNONIA KÖZT

ROSENZWEIG MIDERES MELLETT VAN

TELEFON 839 SZ.

Kossuth-utca 2 sz.

házban a volt Tóth Zsigmond féle **üzlet-helyiség** azonnal kiadó. Értekezhetni a Polg. Tak.-pénztárnál

TÓTH JÓZSEF

épület és műbutor asztalos Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Lakatos-ház.

A legjutányosabb árszámítás mellett készít mindennemű épület portál és műbutorasztalos munkákat, valamint javításokat a legbizalmasabb kivitelben.

Tervek- és költségvetésekkel díjtalanul szolgálók.

Értesítés.

A mai naptól kezdve házhoz szállít a **Schlauch-téri kiosk** mindennap **jeges-kávét** és **fagylaltot**, kisadag fagylalt **24**, nagyadag fagylalt **30** és jegeskávé **30** fill. Megrendelések naponta bármely órában el lesznek intézve. **MAGYARI BÉLA** hírneves cigányzenekara szórakoztatja a n. érd. közönséget ünnep és vasárnap.

Engel Dezső

vizsázott fogtechnikus

Lakását **Bémer-térre (EMKE kávéház emeletére)** helyezte át.

Olcsó gyógykurák itthon.

Idegesség, gyomorbélzavarok, gyengeségi állapotok gyógyítása edző vizgyógyimódokkal Női-bajok, szívbajok, érlemesedés ellen szénsavas fürdők, **moor, sósfürdők.**

Nem kell okvetlen gyógyfürdőbe utazni, mert Nagyváradon is tarthatók a gyógykurák.

Dr Rácz Ödön sanatóriumában

Szilágyi Dezső-u. 7. Telefon 639. Bejáróknak egész nap nyitva. Benlakóknak olcsó pensio.

TANÜGY

Beiratások a főgimnáziumban.

A nagyváradai premontrei főgimnáziumban az 1913—14. iskolaévre szóló előleges bejegyzések a következő idő és sorrendben mennek végbe: Junius hó 30-án délelőtt 9—12 óráig az I. A és B osztályokba; júli-hó-én délelőtt 9—12 óráig a II. A és B osztályokba, július hó 2-án délelőtt 9—12 óráig a IV. A, B és az V. osztályokba. A főgimnázium I. osztályára jelentkező tanulók a IV. elemi osztály sikeres elvégzését tanúsító bizonyítványukat, vagy leckekönyvüket, születési bizonyítványukat és himlő-ujraoltási igazolványukat kötelesek bemutatni. Ugyanezeket az okmányokat kell az idegenből jövő felsőbb osztályos tanulóknak is magukkal hozniok. A jelentkezésnél minden tanuló 10 korona felvételi, 1 korona értesítő és 1 korona kirándulási díjat tartozik fizetni. A főgimnázium igazgatósága.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtök: Jézus élete és halála.

Péntek: Jézus élete és halála.

Szombat: Jézus élete és halála.

Vasárnap délután: Limonádé ezredes; este: Cigányprimás.

Hétfő: Leányvásár. (Utolsó előadás.)

Jézus élete és halála. Tegnap este ismét zsufolásig megtelt a nyári színpad nézőtere azzal a közönséggel, amely — ugyszólván — nem tud betelni a passió-játék előadásainak csodás szépségeivel. Precizebb

előadásokat, megkapóbb hangulatot és tökéletesebb stílust még aligha látott a nagyváradi közönség, mint amilyenben most van része, amióta a Jézus élete és halála van műsoron. A remek passió-játék még ma, esütörtökön kerül színre.

Bucsufellépések. A Jézus élete és halála fényes sikerű előadásai után a Nagyváradról távozó színésznők és színészek bucsufellépétei fognak érdeklődést kelteni. Így az Aranyeső pénteki előadásán Kassay Rózsi és Ocskay bucsuznak; szombaton az Éva előadása keretében Horváth Mici, akinek hivatalos bucsuja azonban vasárnap este lesz a Cigányprimásban, amikor utoljára hallja tőle a nagyváradi közönség a népszerűvé lett „haccacárét”. Vasárnap délután a Limonádé ezredes kerül színre, amelyben Kovács Hanna és Sebestyén Ilona bucsuznak. Hétfőn a Leányvásárban Kabos Gyula, a közönség kedvence bucsuzik.

MULATSÁG

A Katolikus Népszövetség júniális. Vasárnap, e hó 29-én vigság, zaj és jókedv költözik a Püspökfürdő ősi fái alá: a Katolikus Népszövetség nagyváradi szervezete tartja nyári multságát. A tavalyi népszövetségi júniális váratlanul nagy sikerén föllekesülve, a vezetőség az idén még érdekesebb és változatosabb programról gondoskodott. Délután az első vonatokkal fog kivonulni a közönség legnagyobb része. Délután három órakor kezdődik a népünnepély, céllövészettel, szerenesehalászáttal és más érdekes szórakozásokkal. Közben szigorú bíráló bizottságok fogják a közönséget szemmel tartani. Ezeknek a zsűriknek nagy feladatuk lesz: meg kell állapítaniok, ki a jelenlők közt a legszebb hölgy és a legszebb férfi, továbbá a nők közt kinek van a legszabályosabb, s a férfiak közt kinek van a legnagyobb orra. A férfiak fölött nők, a nőkről férfiak fognak ítélni, de a modern szociális elveknek megfelelőleg a női zsűriben lesz egy bizalmi férfi, a férfiszűriben pedig egy bizalmi hölgy.

A legszebb nő és férfi, a legszabályosabb és legnagyobb orr értékes díjjal lesznek kitüntetve, ugyancsak díjat kap az is, a kit egy vegyes bizottság legsúlyosabbnak fog ítélni. Este fél hétkor konfetti esata kezdődik és tart nyole óráig. A konfettit maga a népszövetség szerzi be és árusítja s így ha esetleg hivatalon konfetti-árusok próbálnának kellemetlenkedni, azokat egészen kelleretlenül eltávolítják. Nyolekor kezdődik a tánc s tart éjfélutánig. Éjfélkor a díjak kiosztása és tombolaverseny. Beléti jegy ára 60 fillér; a megváltott jegyet szíveskedjék mindenki kéznél tartani s kívánatra felmutatni, legcélszerűbb a ruhára kitűzni. *Felülfizetéseket a Népszövetség köszönettel fogad és hirlapipilag nyugtáz.* Éjfél után külön vonat hozza haza a vendégeket.

A meghívók expedálása folyamathan van. A ki meghívóját meg nem kapta, forduljon csoportvezetőjéhez, esetleg hétfőn vagy csütörtökön a hitelszövetkezeti hivatalos órák alatt a népszövetségi irodához. Ugyanakkor a csoportvezetőknél is jegyek előre válthatók.

IGAZSÁG- SZOLGÁLTATÁS

A gyulai kórházi katasztrófa
a tábla előtt.

Ismeretes még az az országos szenzációt keltő szerencsétlenség, amely ezelőtt három évvel a gyulai közkórház építésénél történt. Pich Mór és Tóbiás László szegedi vállalkozók vállalták a kórház építését, akik Edvi Illés Kálmán neves fővárosi építésszt bízták meg az építkezéssel. 1910. augusztus 30-án, amikor már a két emeletes épület fel volt emelve, borzalmas szerencsétlenség történt. A mennyezet leszakadt és maga alá temetett két munkást, akik ott haltak meg a törmelék alatt, öten pedig súlyosan megsebesültek.

A gyulai kir. törvényszék a múlt évben tárgyalta az ügyet. A két vállalkozót és az építésszt vonták felelőségre a bíróság gondatlanságból okozott emberölés miatt. A bíróság a két vállalkozót felmentette, Edvi Illés Kálmánt pedig bűnösnek találta és 1000 K. pénzbüntetésre ítélte.

Felelősség folytán került az ügy a nagyváradi kir. ítélőtáblához, amely tegnap tárgyalta a szenzációs bűnpört. Edvi Illés Kálmánt a tárgyaláson Edvi Illés Károly, a hírneves kriminalista védte. A másik védő Reining Jakab szegedi ügyvéd volt. A vádat dr. Szolnok Jenő kir. ügyész képviselte. A tábla Böhm Jenő táblabíró elnöklésével tárgyalta az ügyet és késő délutánra került a sor ítéletre. A bíróság a törvényszék ítéletét helybenhagyta, azonban az ítéletet a novella alapján felfüggesztette.

A védő semmisségi panaszt jelentett be az ítélet ellen, mert egyáltalán a védelem szerint gondatlanság nem forog fenn, a vádlott nem bűnös.

„NYILTÉR”

Étterem átvétel.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy a „Fekete Sas” éttermet átvettem és azt a közönség kényelmére, nem kimélve sok költséget és fáradozást, teljesen újonnan berendeztem, *állandóan* kitűnő magyar és francia konyha, *naponta friss zónareggeli*, a *hírneves Pilseni sör* mindég frissen csapolva, magyar és francia pezsgők, kitűnő asztali és fajborok, továbbá mindennemű likőrök; *abonensek* elfogadtatnak, kosztot házhoz is adok, Block rendszer bevezetve, 20 százalék engedménnyel, amidőn oda fogok hatni, hogy a t. közönség és az igen tisztelt vendégeim legkényesebb igényeit is kielégíthessem. Magamat a t. közönség jóindulatába ajánlva b. pártfogásukat kéri

Brassói Greissig J.,
a „Fekete Sas” étterem bérleje.

KORN és SCHUBERTH

toilet- és divat festőművészek

megérkeztek.

Műterem: ERZSÉBET-LIGET
INCZE-VILLA.

Ujdonság!

Ujdonság!

Bármilyen kalapok és napernyők különleges művészies mosható festékekkel leendő megfestése.

Irodai órák: reggel 8-9-ig

„ „ délután 2-3-ig

„ „ este 7-9-ig

Szülők figyelmébe!!!

ajánljuk a „DONÁT-féle ker. magántanfolyamot” ahol mindazon tanulók, akik az iskolában nem tudták a kereskedelmi tantárgyakat elsajátítani, okvetlenül — különös kipróbált módszer alapján — a kereskedelmi életben szükséges tudományt megszerezhetik. Különösen kiemeljük, hogy a kereskedelmi tantárgyakban: *ugymint „egyszerű és kettős könyvvitelben, magyar és német levelezésben, ker. számtanban, váltótanban”*

érettségire is előkészítünk.

Június hó 1-én az összes tantárgyakban különösen gyors-, gép- és szépirásra **uj tanfolyam kezdődik.**

Egész nyáron át nyitva. — Beiratások naponta! A tanfolyam vezetője:

DONÁT KÁROLY

Szabadság-utca 3.

TÁVIRÁTOK

Kada Elek meghalt.

Budapest, jun. 25.

Kecskemétről jelentik, hogy Kada Elek polgármesternek halála, amely tegnap éjjel következett be az egész városban általános és mély részvételt keltett.

A bolgárok
elmennek Pétervárra.

Páris, június 25.

Danev bolgár miniszterelnök *minden föltétel nélkül* elmegy Pétervárra. A bolgár kormány reméli, hogy az orosz döntés a *bolgár-serb osztozkodó szerződést fogja alapul venni.*

Kitört a háború.

Belgrád, jun. 25.

Éjjel 1 órakor jelentik, hogy a bolgár katonák nagy készültséggel megtámadták Ratkies mellett a szerb katonákat. Az ütközet még mindég tart. Más helyről is jelentenek támadásokat.

VIGADÓ

mozgóban

csütörtökön,

pénteken,

szombaton

és vasárnap

Gózon Gyula

a Népopera új tagja,

nagyszerű műsorával fellép.

„Ha megáll a gép”

Zerkovitz remek dala, a nagyváradi Iparos-dalárda közreműködésével

Gózon Gyula

minden esti előadáson fellép!

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA:

F. T. E. A keresztapa nem köteles ajándékot adni, ha akar, adhat akár egy éven belül, akár később, a keresztapa tisztje elsősorban erkölcsi kötelességet ró rá.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Októberi buza	— — —	11.25
Buza 1914. áprilisra	— — —	11.73
Októberi rozs	— — —	8.80
Juliusi tengeri	— — —	7.80
Aug. tengeri (1913)	— — —	7.94
Tengeri 1914 májusra	— — —	7.46
Októberi zab	— — —	8.68

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	818.25
Osztrák hitelrészvény	—	620.50
4%-os koronajárjék	—	81.20
Osztr. magy. államv.	—	708.—
Jelzálogbank	—	418.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	509.—
Hazai bank	—	280.—
Magyar bank	—	538.75
Keresk. bank	—	3630.—
Rimamurányi	—	689.75
Salgótarjáni kőszén	—	751.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1023.—
Közuti vasut	—	638.50
Városi villamos	—	358.50
Adria	—	535.—
Atlantika	—	—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA.

Fürdői menetrend.

NAGYVÁRAD—PÜSPÖKFÜRDŐ.

	reggel	d. e.	d. u.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	7 49	9 50	2 19	4 39	8 11
V.-Velece >	7 59	10 00	2 29	4 49	8 22
Rontó >	8 16	10 16	2 46	5 06	8 42
Püspökfürdő érk.	8 21	10 21	2 51	5 11	8 44

PÜSPÖKFÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Püspökfürdő ind.	8 59	10 59	3 29	7 11	9 29
Rontó >	9 04	11 04	3 34	7 16	9 34
V.-Velece >	9 17	11 19	3 47	7 31	9 46
Nagyvárad érk.	9 27	11 29	3 57	7 41	9 57

Vasárnap és ünnepen egy külön vonat közlekedik, mely Nagyváradról indul d. e. 11:45 perckor. Püspökfürdőbe érkezik d. u. 12:15 perckor, Püspökfürdőből indul d. u. 12:50 perckor Nagyváradra érkezik d. u. 1:21 perckor.

NAGYVÁRAD—FÉLIX-FÜRDŐ.

	d. e.	d. e.	d. e.	d. u.	este
Nagyvárad ind.	8 00	10 01	2 30	4 50	8 81
V.-Velece >	8 10	10 10	2 40	5 00	8 41
Rontó >	8 26	10 26	2 56	5 16	8 56
Félix-fürdő érk.	8 38	10 38	3 08	5 28	9 03

FÉLIX-FÜRDŐ—NAGYVÁRAD.

Félix-fürdő ind.	8 40	10 39	3 10	6 50	9 10
Rontó >	8 47	10 46	3 17	7 08	9 17
V.-Velece >	9 00	10 59	3 30	7 20	9 30
Nagyvárad érk.	9 10	11 09	3 40	7 30	9 40

Vasárnap és ünnepen ezenkívül indul még egy vonat a Félix-fürdőbe délelőtt 11 óra 54 perckor és onnan vissza Nagyváradra érkezik 12 óra 33 perckor.
* Csak bezárólag szeptember 15-ig közlekedik.

Regényesarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irta **Dús László.**

(Folytatás.)

63

A pápai követ megjelenése, a határozatok és rendeletek értelme Fülöp királyt megrázták, érezte lelkében, hogy a pápa ellen tulment már is a mérséklet szélső határán, ahol a hitszakadás kezdődik, kijelentette, hogy ősei példájára ő is kívánja a pápával a békét és az egyetértés fentartását, de erre szükséges, hogy a pápa Franciaország jogait és kiváltságait ismerje el és ne sértse azokat, elfogadja a burgundi és bretagnei hercegek közbenjárását, de a pápa vonja vissza az ellene hozott rendszabályokat.

A király immár hajlott a békére. Sajnos, a királyok mellett a főméltóságok is helyet követelnek magoknak és legtöbbször ezek szokták megvesztegetni a királyok gondolkodását és eltérítik a helyesnek mutakozó iránytól.

A király kancellárja, tehát legelső tanácsadója Nogaret Vilmos volt, egy gascognei főúr, kinek gondolkodásába a maga eszméivel befurakodott Giovanni Sciarra Colonna bíboros, aki felbraztette szívében a Cajetáni elleni gyűlöletet és amint a bátyjától, Giacomo Colonna bíborostól hallotta, aképen tanította ki a főkancellárt.

Hazugságok egész tárházát tárta fel előtte, ennek sötéten villogó kinezeit belegyömöszölte Nogaret agyába, aki azután urát, a királyt informálta, úgy hogy a pápa Fülöp között a feszültség, az eltávolodás határa, az ellenszenv, a gyűlölködés csak egyre növekedett, amit kitörésre vitt Nogaret Vilmos és több jogtudós, akik Franciaországban a pápa ellen való izgatást megkezdették, lefoglalták a Rómában megjelent főpapok javait, a király 1303. március 12-én a nemzetgyűlést Lonoreban maga köré gyűjtötte, ahol Nogaret kancellár VIII. Bonifác pápa ellen vádbeszédet tartott és úgy tüntette fel, mint ez egyház szégyenét, a király és a francia nép ellenségét, akinek megsemmisítésére az egész kereszténységnek egyesülnie kell, mert Bonifác nem hiszi a lélek halhatatlanságát, az örök életet, az oltári szentségben az átlényegülést, aki a templomokban saját arcképét függesztette ki és imádatja.

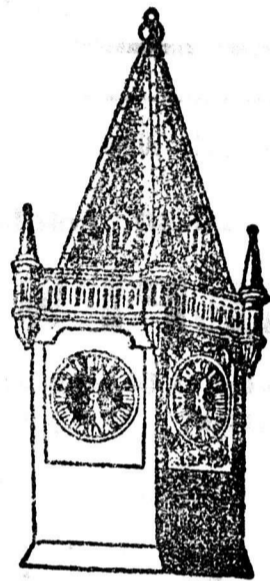
Ezek a szörnyű valótlanok, alaptalan vádak és rémitő hazugságok meglepték a nemzetgyűlést, amit Got Bertram bordeauxi bíboros arra használt fel, hogy nyomban indítványozta miszerint a pápa ellen elhangzott vádak megvizsgálása végett egyetemes zsinat hívassék össze, mely azután a canoni törvények alkalmazásával ítéljen a pápa, VIII. Bonifác felett.

(Folyt. köv.)

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legregibb és legmegbízhatóbb toronyóra készítő telepe. Olcsó árak, több évi jótállás. Villanyerő berendezés.

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küld

Ha nincs meglegedve

szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT GY.** és **TARSA** uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalni és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Nagyvárad város VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lampionok

állandóan nagy választékban kaphatók.

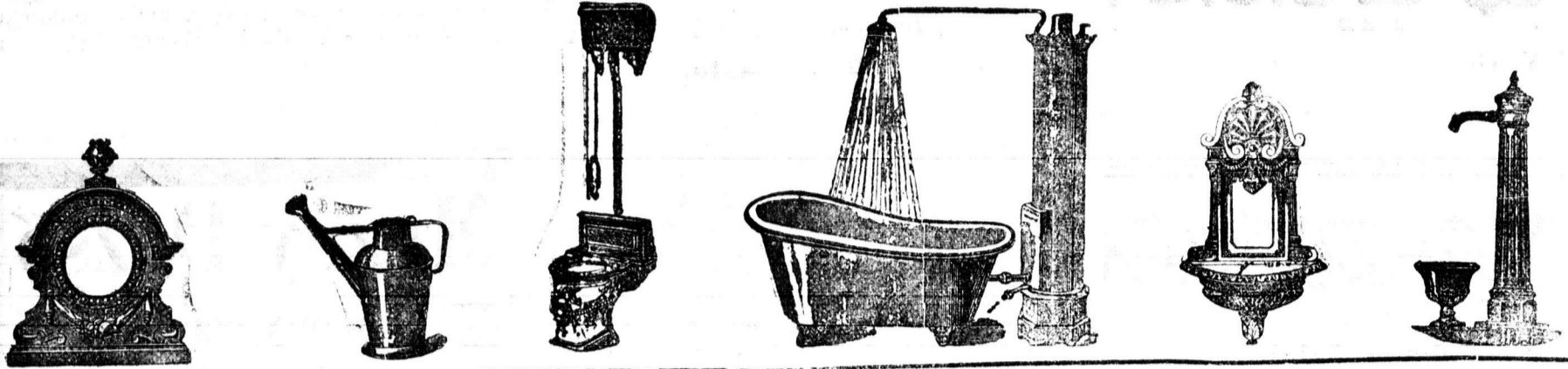
Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszereik telefonja 55. sz.

BALOGH JÁNOS bádogos és vízvezeték berendező telepe

Nagyvárad, Széles-utca 44. Telefon sz. 488. Uri- és Szaniszló-utcákkal szemben.

A nagyérdemű közönség figyelmét tisztelettel felhívom 18 év óta fennálló jónevű műhelyemre, ahol e szakmába vágó mindennemű munkálatokat ugymint eddig, a legponosabban és lelkiismeretesen teljesítem. Nagybecsű megrendelőim támogatását kérve

kiváló tisztelettel
Balogh János.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagyvárad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenzoriumok fecskendők és betegápolási cikkeket, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidék,

anatómiai

sérvkötők,

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és mű-

végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön pró-

baterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árendedmény.

LEGOLCSÓBB

és legjobb bevásárlási forrás

özv. Kádár János-né
elsőrangu fűszer- és csemege kereskedése.

Mindenféle gazdasági cikkek, kötőhárts, kékkő, auto- és gépolajok és **auto-benzin nagy raktára ::**

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T. Nagyvárad, Bémer-tér.

Tűz- és betörésmentes pénztárszekrények (safes) bérbeadása.

Ujjonnan épült intézeti helyiségünkben létesített **safe-deposit osztályunkban** különféle nagyságu pénztárszekrények (safes) csekély díj ellenében bérelhetők.

Ezen pénz-szekrényekben a bérlő fél értéktárgyait saját zárja alatt, önmaga kezelheti és ezeknek megőrzésére a legmesszebbmenő biztonságot és kényelmet találja.

Safe-deposit helyiségünket az érdeklődőknek készséggel bemutatjuk és részletes felvilágosítással szívesen szolgálunk.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank és Központi Takarékpénztár R.-T.

A Szent László-nyomdában

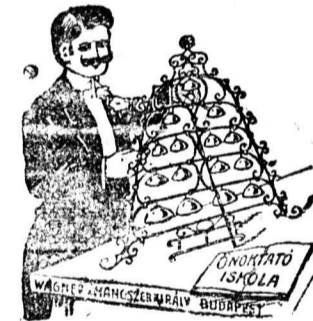
az egyházmegyei főtanfelügyelőség által a róm. kath. népiskolák számára összeállított minta szerint

HETI ÓRAREND-ek

már kaphatók és pedig:

- A) teljesen osztott iskolák számára (minden egyes osztály külön-külön) dbja . . . . . 16 fill.
- B) részben osztott (két osztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.
- C) részben osztott (három vagy négy osztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.
- D) csztalan (hatosztály együtt) iskolák számára . . . . . 20 fill.

A megrendelésnél a fentebbi megkülönböztetések és az egyes csoportok szerinti példányszámok pontos feltüntetését kérjük.

Ujdonság! Ujdonság!

Tündér harangok.

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. Kovácsolt vas állványon, 15 összehangolt ezüstfémcsengővel van ellátva. Erős szép kivitelben, verőkeltokkal, mesés ajándékkal együtt csak 10 korona.

Wagner a „Hangszer Király”
országszerte elismert elsőrendű hangszerárúházában
BUDAPEST, JOZSEF-KORUT 15. SZÁM.
Ovás: Figyeljünk jól a pontos címre és házszámra

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz-pouder és kölniviz-szappan.

Kapható drogériákban gyógyszerárúházában és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és pudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA **Gegenüber dem Rudolfsplatz.** Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és **kölniviz-szappant,** ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az ön lakhelyen, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

Holczer Emil Zoltán, Budapest, VIII. ker., Szigetvári-u. 16. szám

egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli hol szerezhető be az **eredeti minőség.**

Pályázati hirdetés.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület az ehalálózás folytán megüresedett tükári állásra pályázatot hirdet. Javadalmazása kezdő évi 3600 korona, 3 ízben 5 évenként 200 korona korpóllék- és természetbeni lakás. Pályázni kívánók a kellő bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi július 20-ig alulírt elnökhöz annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezettek figyelembe vételét nem fogadják. Az állás folyó év október 1-én elfoglalandó.

Nagy-Várad, 1913. jun. 18.

Markovits Antal

Inánd u. p. C-éffa.

elnök.

Vas és rézbutorok

mai naptól kezdve igen jutányos árban kaphatók

a Rákóczi-ut 13. sz. alatti
gyári raktárban.

LÉVAI MÁRTON

r.-t.

sirkőraktára és
kőfaragó telepe

Nagyvárad
Rákóczi-u. 20.

Nagyvárad Kereskedelmi Csarnok.

A nagyvárad felső kereskedelmi iskola, amelynek érettségi bizonyítványa egy éves önkéntes katonai szolgálatra jogosít s amelynek eddig 1026 végzett növendéke elsőrendű kereskedői, gyári- és pénzügyi cégeknél, postai, táviró, pénzügyi, törvényhatósági és egyéb közhivatalokban nyertek alkalmazást,

1913. évi szeptember 1-én nyitja meg 26-ik évfolyamát.

Iskolánkat az 1912/1913 ik évben 274 rendes és 39 magántanuló látogatta, köztük 66 biharmegyei és 121 más törvényhatóságbeli, akik iskolánk igazgatója, dr. Kovács S. János ur által ajánlott uri családoknál nyertek ellátást, sőt némely háznál szakoktatást is.

Az 1913-1914-ik évre a szabályszerű beiratások a következő sorrendben történnek:

1. Folyó évi június 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án az alsó osztályba, csak a nagyvárad és biharmegyei illetőségű tanulók iratkozhatnak be. **Eőjegyzések nem fogadjatnak el, kivéven azoktól, akik igazolják, hogy a honvédhadapródiskolába való felvételre jelentkeztek. Az alsó osztályba oly tanulók, akik a középiskolák IV. osztályában javító vizsgálatra utasítottak, iskolánkban egyáltalában nem vétetnek fel.** Ugyancsak folyó évi jun. 29-én, 30-án, jul. 1-én, 2-án és 3-án, a középső és felső osztályokba csak azon tanulók vétetnek fel, akik a mi iskolánkban az alsó, illetőleg a középső osztályokat jó sikerrel végezték.

2. Folyó évi július 4-én és 5-én az alsó és középső osztályba nem nagyvárad vagy biharmegyei tanulók vétetnek fel, de csak azon esetekben, ha a helybeli és biharmegyei illetőségűek, illetve a mi iskolánkban végzett tanulók által a szabályszerű létszám betöltve nem lenne.

3. Idegen tanintézetből iskolánk felső osztályában csak je-es vagy jó rendű tanulók vétetnek fel.

Figyelmeztetnek a helybeli és biharmegyei, valamint a mi iskolánkban alsó, illetőleg középső osztályokat végzett növendékei, hogy f. évi július hó 3-ig bezárólag saját érdekükben okvetlenül beiratkozzanak, nehogy azután felveendő idegenek által a szabályszerű létszám betöltetven, kénytelenek legyenek más tanintézetet felkeresni.

Mtndnn egyéb tudnivalóról „Tájékoztató”-nk ad bő felvilágosítást, amelyet levelezőlapokon nyilvánított kívánságra az igazgató (lakik iskola épület Deák Ferenc-utca 3.) azonnal megküld.

Reismann Mór,

a fentartó testület elnöke.

Dr. Hoványi Géza,

iskolabizottsági elnök.

4E1 YBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és
gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövetfü gönyök, bútor szövetek, papi és egyenruák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:

Zöldfa Passage 93.

Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Szent László (Püspök) Gyógyfürdő

Nyári gyógyhely Nagyvárad mellett. Európai hírű 41° C. meleg természetes hévviz.

Javalva van, az ízületek és izmok csúszos bántalmainál, idült és különösen savas ízületi loboknál, csonttörések és visszamaradt vastagodásoknál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek, vesekövek eseteiben, májbajoknál, végre női bajoknál. Állandó fürdő orvos. Különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák árai K 1-60-tól K 8-ig váltakoznak. Gyógyterem hirdlapokkal, zongora könyvtár és tekeasztal. Terraszok szép

Kényelmes vasuti összeköttetés.

kilátással. Sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben és fenyvesben. Az erdőben jó tekepálya és lawn-tennis. Tükör- és kádfürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Modern uszoda uszás tanítással és homokkurával. Legszebb kiránduló hely. Elsőrendű zene. Kitűnő konyha. Villanyvilágítás. Telefon, interurbán.

Dancs István.

Prospektust kívánatra küld a bérlőség.

Ó. csász. és Apost. kir. Felségének

legfelső felhatalmazása folytán.

A közös katonai

jótékony célokra szánt

Rendkívüli csász. kir. államsorsjáték.

Ez a sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625,000 korona összértékben.

A főnyeremény 200.000 korona.

A húzás 1913 július 3-án fog megtartatni.

Egy sorsjegyek ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vorderer Zöllamtstrasse 5. sz. a., továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytőzsdékben, adó, posta-, távirtdahivataloknál, vasúti állomásokon és váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság (államsorsjátéki osztálya).

A jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyítja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult újonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kötöny saját termésű borai, előzékeny kiszolgálás, szolid polgári árak. Abonensek naponta feivétetnek.

Kiadó azonnal garzon fiatal embereknek elegánsan berendezett modern butorozott utcai szoba, esetleg teljes ellátással is, Erzsébetligettel szemben, III-ik ház, 2-ik ajtó.

Hímzés, Csipke áruk

nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.

Méterje 2 fillértől feljebb.

Nyári keztyű párja 36 fill.

1000 drb. férfing fiuom 1-94 f.

Harisnya és zsebkendő mindenárban.

Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

CSEPLÉSHEZ !!

gőzekéhez és mindennemű ipari célokra leggazdaságosabb elsőrendű :: **SZENEBEN** :: előnyös ajánlattal szolgál azonnal és későbbi szállításokra

UJVÁRI JOZSEF

szénnagykereskedő

Nagyvárad, Uri-utca 14. Interurbán 431.

Melocco Péter cementárugyár és építés vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyvárad, Szőlős-u. 16.

Telefonszám 11-38.

Telefonszám 11-38.

Gyárt:

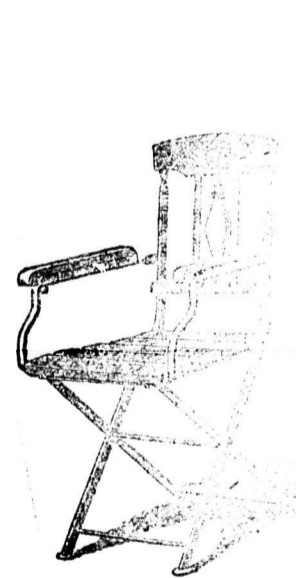
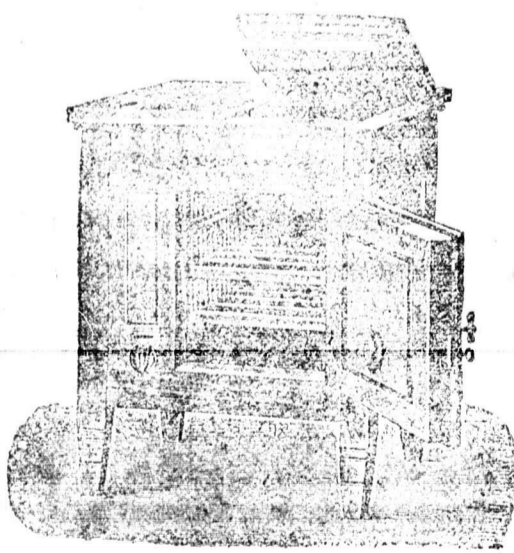
Szabadalmazott géppel gyártott karbantyas portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, működés és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal:

Utcák és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad

JÉGSZEKRÉNYEK kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.